

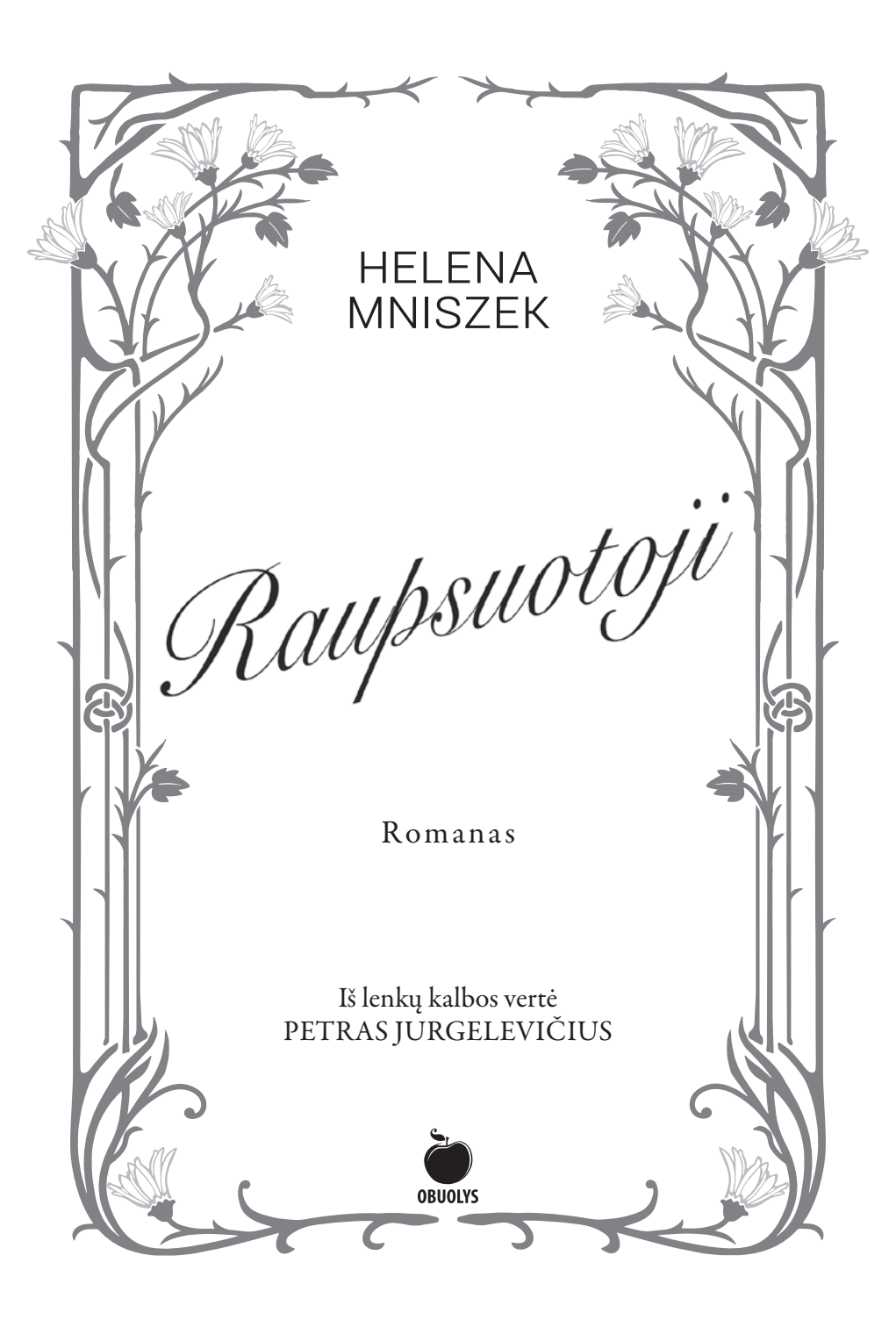
Garsiausia epochos meilės
istorija, įkvėpta guvernantės ir turtingo
aristokrato romano Tiškevičių
rūmuose Kretingoje

Raupsuotoji

HELENA MNISZEK

A decorative border in a dark grey color frames the entire page. It features stylized, symmetrical floral and vine motifs. At the top corners, there are clusters of small, five-petaled flowers. The sides are decorated with vertical stems and leaves. At the bottom, there are more floral elements, including a small flower on the left and a larger, more complex floral design on the right. The overall style is reminiscent of early 20th-century book design.

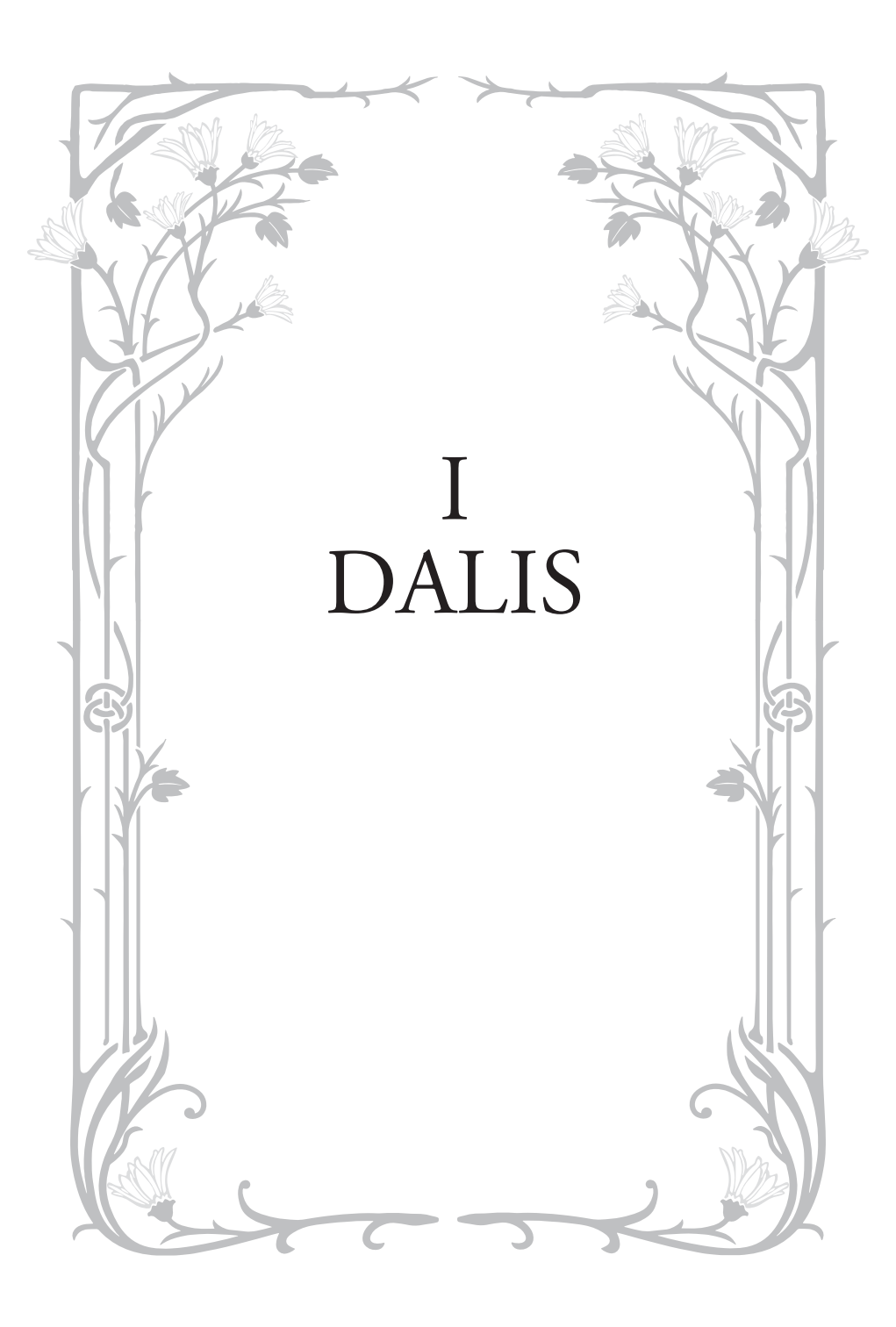
HELENA
MNISZEK

Raupsuotoji

Romanas

Iš lenkų kalbos vertė
PETRAS JURGELEVIČIUS

A decorative border in a light gray color frames the page. It features stylized floral motifs, including daisy-like flowers and leaves, arranged in a symmetrical pattern along the top, bottom, and sides. The border has a slightly irregular, hand-drawn appearance.

I DALIS

1

Aušo.

Šviesus ruožas rytuose ėjo vis platyn ir platyn. Iš rausvo virto balzganu, vis šviesėjo, skaidrėjo.

Vėsus nakties oras gėrė saulės spindulius, rūkas leidosi žemėn, švytėdamas it briliantas.

Pabudę paukščiai ėmė čiulbėti. Medžiai, pasipuošę gegužės mėnesio žaluma, šlamėjo sveikindami aušrą.

Balti Slodkocų rūmai spindėjo saulėtekio verpetuose tarp žalių apkarpytų liepų, vainikuojančių fasadą.

Darže ir sode nuskambėjo ūkio valdytojo varpelis. Rytmečio tyloje skardus jo garsas kėlė tarnus iš lovų ir ragino prie darbo.

Rūmų gyventojų šis skambesys neturėjo pažadinti.

Tačiau netrukus atsivėrė vienas Venecijos stiliaus langų. Gavus pavasario oras sujudino švelnią lango užuolaidą, glostydamas minkštučius auksinius Stefutės Rudeckos plaukus.

Ji buvo vienmarškinė, kiek išsidraikiusiais plaukais. Ją pažadino varpelio garsas ir sode kukuojanti gegutė.

Mergina prišoko prie lango.

Rytmetys svaigino ir ji gėrėdamasi traukė gaivų pavasario orą.

Žiūrėjo į rasa apkritusias gėles, klausėsi paukščių čiulbėjimo ir užsisvajojė.

Skaisčiai raudonos lūpos šypsojosi kaip rytmetys, tačiau didelės žibučių spalvos akys buvo liūdnos.

Ji atsiduso.

– Nuostabus pasaulis! Jau nebeužmigsiu, eisiu į mišką! Pasi-traukusi nuo lango ėmė rengtis.

Plaukus susipynė į kasą ir susegė viršugalvyje. Švelnios garbanos krito ant ausų ir dailios kaktos. Apsivilko kuklią pilko batis-to suknelę ir pasipuošė raudonais karoliais – jie blizgėjo tartum didelės vyšnios.

Apsirengusi dirstelėjo į gretimą kambarį. Ten buvo tamsu, užuolaidos užtrauktos.

Stefutė pagalvojo:

„Liucija skaniai miega. Eisiu viena.“

Tyliai ant pirštų galų perėjo keletą prabangiai ir skoningai įrengtų kambarių. Erdviame rūmų vestibulyje nusiminusi su-stojo: didelės stiklinės durys buvo užrakintos.

Jai padėjo tarnas, kaip tik lipęs laiptais su šepečiu rankoje. Ją pamatęs išplėtė mieguistas akis, tačiau paslaugiai atrakino duris.

Netrukus ji atsidūrė sode.

Vaikščiodama žvirgždo takais skynė baltus laibus narcizus.

Kvapnios jų taurės skendo rasoje.

Mergina glaudė prie lūpų baltas taureles ir šypsodamasi gėrė rasos ašarėles.

Mėlynos alyvos linko pilnomis, kvepiančiomis kekėmis. Pir-mieji rytmečio saulės spinduliai kaip galinga laimės giesmė šim-taspalve vaivorykste nušvietė merginos sielą.

Ji purtė dideles alyvų kekes ir rasos lašai krito ant saulėje žvil-gančių jos plaukų.

Su glėbiu gėlių iš parko ji nuėjo į sodą ir šuktelėjo sužavėta. Iškilmingai stovėjo pražydę medžiai, rausvais pumpurais nusė-tos obelys atrodė jaunos ir džiugino akį. Vyšnios, apsipylusios baltais žiedais, stovėjo tartum mergelės baltais jungtvių šydais.

Nuo jų sklido stipraus kvapo versmės. Saulėje gėlės švietė auksine spalva, medžiai ošė, dūzgė bitės. Tarp medžių skraidė balti drugeliai.

Apsvaigusi Stefutė nusilaužė porą vyšnių šakelių, įsisegė į plaukus prie kaspino ir šitaip pasipuošusi patraukė siauru taku tarp serbentų krūmų.

Takas vedė į šilėlį už sodo.

Pilką batistą apkrito rasos rūkas, nuo rasos sudrėko jos veidas ir rankos.

Ji nubėgo prie mažų tvoros vartelių, atidarė juos ir brisdama šlapia žole perėjo pievelę, kuri skyrė sodą nuo miško. Tarp aukštų pušų ir lapuočių medžių ji ėmė dainuoti.

Jai pro kojas prabėgo voverė ir liuoktelėjo į medį. Čirškėjo žvirbliai, vienodai kaleno genys.

Netoliese alksnelyje puikiu sopranu čiulbėjo lakštingala, iš miško gilumos altu kukavo gegutė. Miškas užė, skambėjo nuo paukščių balsų, ošė pušys, šlamėjo lazdynai.

Mergina šypsodamasi plaukė saulėje, nardė tarp gėlių ir žalių medžių.

Tačiau netrukus jaunas jos veidelis apsiniaukė, akys užgeso. Ji suraukė tankius antakius ir apmaudžiai ištarė:

– Būta ko čia džiaugtis!

Prisiminė, kad jau praėjo visas mėnuo, kai ji tapo mokytoja Slodkovcuose.

Kaip pamažu slenka laikas! Jai niekada nebuvo atėję į galvą ieškoti tarnybos. Tačiau atsitiko kitaip.

Ji buvo pasiturinčių tėvų duktė, be jos, jie turėjo dar du mažamečius vaikus. Jai sukako devyniolika metų. Vaikštinėdama miške Stefutė prisiminė, kodėl turėjo palikti namus.

Ji prisiminė Edmundą Prantnickį ir savo vaikiškus jausmus jam.

Kai jis grįžo baigęs mokyklą, jinai jį išimylėjo – pirmą kartą gyvenime, staiga, akiai, nieko negalvodama. Prantnickis jai, kiek romantiškai ir egzaltuotai, apsuko galvą.

Stefutė, baigusi pensioną, pradėjo lankyti kursus. Ten pasi-taikė proga kiek pažinti moksleivius.

Daugiausia tai buvo padorūs, idealių siekių turintys jaunuoliai. Stefutė kitokių neįsivaizdavo. Prantnickis pasinaudojo jos nepatyrimu ir sužavėtas merginos grožio išgeidė ją suvilioti. Jis net sugebėjo pelnyti Rudeckių palankumą.

Tačiau Stefutės tėvas, nors ir žinojo apie jaunųjų jausmus, pasipiršti neleido. Nujautė, kad susitiko du skirtingi žmonės...

Senis netikėjo Edmundo taurumu. Pažinojo Prantnickio tėvą, kuris turėjo nekokį vardą. Rudeckis matė idealistinį savo dukters jausmingumą ir su baime laukė tos idilės pabaigos. Neabejojo, kad tai įvyks, ir sielėjosi dėl Stefutės...

Jo nuojauta pasitvirtino.

Tėvas Prantnickis, pritardamas sūnaus sumanymui, kaip patyręs teismo tardytojas pradėjo kamantinėti apie Stefutės kraitį. Keliolikos tūkstančių suma jam buvo per maža.

Jis išaiškino sūnui, kad tokios jungtuvės nieko gera neduos: jis, gražus ir su tokia pavarde, turėtų vesti moterį, turinčią ne mažesnę kaip šimto tūkstančių kraitį.

O ir Stefutė pradėjo abejoti savo išrinktuoju. Ji mėgino kaip reikiant jį pažinti.

Pagaliau ji praregėjo, kai pats tėvas Prantnickis, atėjęs piršti savo sūnaus, pirmiausia paklausė jos tėvo, kokį kraitį ji gaus.

Tie žodžiai viską sugriovė. Ponas Rudeckis davė neigiamą atsakymą ir buvo patenkintas, kad taip greit išaiškėjo Prantnickių tikslai.

Edmundas pasirodė Stefutei tartum toji kraugerė gėlė, kuri savo grožiu ir stipriu kvapu prisivilioja neatsargius drugelius, o paskui apglėbia juos lapais, paleidžia nuodus ir iščiulpia aukas.

Stefutė vos netapo klastos auka, bet laiku išsigelbėjo.

Visa tai prisiminusi Stefutė atsisėdo ant kelmo ir apsikabinusi kelius liūdnei nuleido galvą.

Pirmas gyvenime nusivylimas paliko jos sieloje tiek daug skausmo! Jos pasitikėjimas žmonėmis nusilpo, dingo didelių siekių įkarštis.

Jai atrodė, kad daugiau nebegalės pamilti. Buvo pamiršusi, kad jai tik devyniolika metų.

Nutraukusi santykius su Edmundu, Stefutė sumanė išvažiuoti iš namų. Ją degino gėda ir gailestis, norėjosi pabėgti kuo toliau. Ją viliojo platusis pasaulis, į kurį taip veržėsi.

Būdama gyvo temperamento, guvi, vaizduotėje ji piešė spalvotus vaizdus, blaškėsi žaviose svajonėse ir jautė namų ankštumą. Tėvai ilgai priešinosi, tačiau jų aiškinimai buvo bergždi. Pagaliau jie nusileido tikėdamiesi, kad jos užsispyrimas neilgai truks. Jiems rūpėjo surasti jai tinkamą mokytojos vietą.

Bet tai nebuvo lengva.

Kai kurioms ponioms Stefutė atrodė per daili, ypač toms, kurios pačios pavydėjo jai grožio arba turėjo ne tokias žavingas dukras. Pagaliau surado ieškomą tarnybą. Stefutė patiko baronieni Elzonovskai.

Baronienė paklausė jos, ar ji nenuobodžiaus Slodkovcuose, nes ten gyvena tik ji su dukrele, senas tėvas ir ilgametis palivarko

gyventojas, buvęs jos brolio mokytojas. Bet Stefutė kaip tik troško ramybės, net sutiko nevažiuoti namo atostogų.

Jos tėvas, papasakojęs apie dukters išvažiavimo priežastį, prašė ponios Elzonovskos rūpestingai globoti Stefutę; ponia išdidiškai pažadėjo.

Jis nerimavo dėl aristokratiškos baronienės kilmės, nes žinojo, kad net dvarininkų namuose su mokytoja elgiamasi įvairiai, ir bijojo, kad didžiūnų rūmuose Stefutę gali nuskriausti.

Tačiau jis taip pat žinojo, kad seni aristokratai visada būna padoresni negu žmonės, neseniai įgiję aristokratų vardą.

Baronienės pavardė ramino poną Rudeckį. Ji buvo aukštumėnės ponia, išdidi, bet maloni.

Savo mokinę Stefutę pamatė tik atvykusi į vietą.

Liucija ėjo šešioliktus metus. Silpnoka, išlepinta ir graži mergaitė, labai šviesiais plaukais ir žydromis akimis, skyrėsi nuo motinos savo gabumais. Su Stefute ji sutarė ir netrukus abi susibičiuliavo.

Stefutė atsikėlė nuo kelmo ir nuėjo toliau į mišką.

„Ar ištversiu čia ligi galo? Ak, abejoju!“

Jos meilė Prantnickiui, staigi ir silpna, užgeso kaip trumpaamžis drugelis. Dabar ji nerimavo dėl ko kita. Visi jai buvo geri, ypač Liucijos senelis ponas Motiejus Michorovskis, didikas, bet malonus žmogus. Jis vadino ją Stene. Sakydavo, kad toks maloninis vardas primena jam jaunystės laikus. Stefutė nežinojo, kokie buvo tie atsiminimai, bet buvo dėkinga seneliui už gerą širdį ir tėvišką rūpestingumą. Ji nemėgo jo anūko, jaunojo Slodkovcų valdytojo Valdemaro Michorovskio. Jis gyveno Glembovičiuose, už dviejų mylių, bet dažnai lankydavosi Slodkovcuose. Niekada nepraleisdavo progos įžūliai ją paerzinti. Kai jis atvykdavo, Stefutei bemat dingdavo gera nuotaika.

„Jis privers mane išvykti iš Slodkovců“, – mąstė ji.

Stefutė stebėdavosi, girdėdama visus jį giriant.

„Vadinasi, tik man jis toks?..“ – svarstė mergina.

Stefutė klaidžiojo po mišką ir mąstė.

Kiekviena pušis, miško aikštelė, net voveraitė ir gegutė priminė jai gimtinę, ir namų ilgesys didėjo... Pirmą kartą nustebusi paklausė savęs, kaip galėjo sutikti nevažiuoti atostogų pas saviškius.

Pelkėtoje miško aikštelėje ji rado daugybę dangaus ašarėlių, gaidpirščių ir ėmė juos skinti. Bučiavo dangaus ašarėles, nes jos priminė jai gimtinės alksnyną.

Nešina glėbiu gėlių ji grįžo į sodą.

Jau aukštai pakilusi saulė veržėsi pro medžių lapus, skleisdama žolėje didelį auksinį tinklą.

Tik staiga šilelyje Stefutė pamatė raitelį.

Ji net sudrebėjo iš apmaudo.

Tai buvo Valdemaras Michorovskis.

Jis jojo puikiu juodu žirgu. Šikšninis balnas, geltona gūnia ir kamanos atrodė puikiai.

Arabiškas žirgas žengė išdidžiai, dailiai išrietęs sprandą ir neramiai kramtė žąslus.

Raitelis sėdėjo balne kaip nulietas, apsirengęs puošniais drabužiais, aukštomis pušnimis. Atrodė dailiai ir šauniai.

Jis, matyt, buvo susimąstęs ir žvelgė į priekį. Saulė žaidė blizgančiuose pentinuose.

Stefutė pasislėpė už medžių, pabaidydama paukštį, kuris garsiai čirpdamas suplasnojo sparnais.

Michorovskis pažvelgė į tą pusę.

Stefutei kraujas mušė į galvą.

– Pamatė mane!.. Dieve!.. Kaip nenoriu su juo susitikti!

Apsimesdama, kad jo nemato, ji priklaupė ir ėmė rinkti iškritusias gėles.

Bet jis prijojo visai arti, nusiėmė kepurę ir juokdamasis sušuko:

– Labas rytas, panele! Ką jūs čia veikiate taip anksti? Kur galite tiek gėlių? Tarp šių medžių jūs panaši į undinę.

– O jūs į vilkolakį! – atšovė ji.

Jis kilstelėjo antakius ir kreivai nusišypsojęs atsakė:

– Puiku, vilkolakis ir undinė.

Stefutė paraudo.

– Jojate į Slodkovcus? – šaltai paklausė.

– Taip. Noriu jus palydėti.

– Pati rasiu kelią.

– Labai abejoju! Visų pirma nepanešite tų gėlių. Jos sveria kokį pūdą. Turiu jums padėti.

Nušoko nuo žirgo ir ištiesė ranką pasisveikinti.

Stefutė padvejojusi padavė savąją, bet greit ištraukė.

– Jūs mane stebinate! Nespėjau net paliesti jūsų pirštų! – sušuko jis juokingai sudėdamas rankas.

Žiūrėjo į ją ir ironiškai šypsojosi. Drebėdama iš apmaudo Stefutė išdidžiai linktelėjo jam galvą ir nueidama tarė:

– Sudie!

– Hm, energingoji panele, bet ir aš turiu vykti į Slodkovcus. Kito kelio nėra.

Stefutė mostelėjo į balzganą kelio juostą.

– Galite joti tuo keliu.

– O jūs?

– Aš eisiu per mišką.

– Negaliu jūsų palikti šitoje tankmėje. Jūs šiandien labai nervinga, greit paklystumėt.

Jis ėjo šalia, vesdamas žirgą už pavadžio.

Stefutė suspaudė lūpas. Ėjo paskubomis, tylėdama.

O jis be paliovos įkyriai kalbėjo.

– Panele, prašom sėsti ant mano arklio, o aš eisiu greta kaip pažas. Arba dar geriau: sėskim drauge. Taip geriau tiktų undinei ir vilkolakiui.

Stefutė tylėdama paspartino žingsnį.

– Jūs bėgate nuo manęs kaip nuo miško baidyklės. Juk aš visai gražus vaikinąs, ką? Argi jūs nematote?

Ji nieko neatsakė.

– Aha! Tylėjimas reiškia sutikimą. Džiaugiuosi, kad pagaliau pripažinote teisybę.

Jis žemai nusilenkė.

– Jūs blogai išauklėtas, – atšovė Stefutė.

– Iš tikrųjų? Pirmą sykį girdžiu! Visada buvau laikomas džentelmenu.

– Jūs – džentelmenas?! – sušuko ji juokdamasi.

Jis suraukė antakius ir pervėrė ją akimis. Po kurio laiko ironiškai pratarė:

– Na, ką gi, tada galime draugiškai paduoti vienas kitam ranką, nes ir jūs nesate meili.

– Pone ordinate*, ar šiandien jūs išvaduosite mane nuo savo draugijos?

– O taip, panele – Slodkovcuose.

– Dieve! Už ką mane baudi! – tarė ji sau tyliai.

Ordinatas nusikvatojo.

– Iš ko jūs juokiatės? Ar iš savo nemandagumo?

* Ordinas – vyriausiasis paveldėtojas, valdytojas, paveldintis dvarą, kuris turi likti nedalomas, kad atitektų kitos kartos vyriausiam palikuoniui. (Čia ir toliau – *red. past.*)

– O ne! Pirmą kartą matau jauną panelę, kurią, matyt, nu-
gašdinau. Kaip Dievą myliu, man tai nauja.

– Jūs pernelyg laisvai elgiatės.

– Êhê! Gana dažnai ir laisviau elgiuosi, bet nė vienos nesu
taip išgašdinęs kaip jūs.

– Aš jūsų bijau? Kokia puikybė! Aš jūsų...

– Neapkenčiu, – pridūrė jis.

– Taip!

– Ačiū! Tai bent nuoširdumas! Niekas nė per išpažintį di-
desnės teisybės nepasakė. Jūs mane paskandintumėte šaukšte
vandens. Kas galėtų pamanyti, kad tokia švelni būtybė gali būti
tokia pikta! Čia tai bent! Jūs neapkenčiate manęs Cha! Ką pada-
rys! Jei jūs man akis išdraskytumėt, tai ką visos moterys pasa-
kytų? Krautuvėse pritrūktų gedulo krepo, daugybė moterų imtų
žudytis, o mano garbintojos pasmerktų jus mirti.

Jis sėdo ant žirgo ir kilstelėjęs kepurę sušuko:

– Iki pasimatymo! Pasitraukiu!

Jis pasuko į kelią, spustelėjo žirgą pentiniais ir nujojo šuoliais,
keldamas dulkių debesį.

Stefutė atsiduso.

– Pagaliau!.. Nujojo... Įkyrus cinikas! Įžeidžiau jį... Tuo ge-
riau, daugiau nebelįs į akis.

Ji greit nužingsniavo rūmų link.

Valdemaras nervingai timpčiojo žąslus.

– Romantikė... karalaitė vaidina. Palauk! Nuimsiu aš tau ka-
rūną!.. Geriau jau velnio duktė negu vienuolė, bet negaliu pa-
kęsti, kai velnio duktė vaizduoja vaidilutę.

Jis patraukė pečiais.

– Ji panaši į kunigaikštę, o aš į velnią... Na pažiūrėsime! – ir
paragino žirgą pentiniais.

2

Sodo pavėsinėje Liucija Elzonovska sėdėjo su savo mokytoja ir įdėmiai klausėsi. Stefutė vaizdingai pasakojo apie tautinę literatūrą ir skaitė ištraukas iš žymių poetų veikalų. Ji mokėjo sudominti mokinę iškalba ir gyvu dėstymu.

– Ar tu, Liucija, niekada nesimokei tautinės literatūros? – paklausė Stefutė, matydama mergaitės susidomėjimą.

– Mokiau, bet labai mažai, – atsakė Liucija. – Buvusi mano mokytoja panelė Klara tvirtino, kad mums reikia mokėti daugiau svetimų kalbų ir studijuoti kitų kraštų literatūrą, o mūsų tautos literatūra man, girdi, nebus reikalinga.

– Ar panelė Klara mūsų tautietė?

– Taip, ji didelė aristokratė, mūsų pažiūrų.

– O kokios gi jūsų pažiūros?

– Nežinau, ar sugebėsiu paaiškinti, bet manau, tai... Ne, nemoku to pasakyti.

– Aš tau padėsiu. Pagarba viskam, kas prancūziška, vokiška, žodžiu – kas svetima, kad tik nemūsiška. Ar taip?

– Iš kur jūs viską taip gerai žinote?

– Spėju. Ar tavo motina irgi tokios pat nuomonės?

– Suprantama! Ji visai neskaito knygų krašto kalba, su manim kalba tik prancūziškai ir domisi tik užsieniu.

– O senelis? – paklausė Stefutė.

– Senelis – priešingai. Jis visada dėl to ginčijasi su motina. Senelis sako, kad gėda pamiršti savo tautybę, kad kiekvienas labiausiai turi branginti ir mylėti tai, kas sava. Bet tai neįtikina motinos.

– Tavo senelis gerbtinas žmogus.

– Jūs mylite senelį?

– Gerbiu jį, pasitikiu jo išmintimi.

– Ir senelis myli jus, aš tai matau. Tačiau ir Valdemaro pažiūros tokios pat. Kodėl jūs neapkenčiat jo?

– Liucija, kodėl ponas Valdemaras turi man rūpėti?

Liucija atsakė juokdamasi:

– Ar žinote, motina ir Valdemaras nuolat barasi, nesutinka.

O dabar dar jūs atvažiavote. Vargšas Valdemaras!

– Baigsime pamoką, – nutraukė Stefutė. – Turi dar rašto darbą.

Liucija apkabino jos kaklą ir švelniai tarė:

– Rytoj, brangioji panele. Jaučiu, šiandien nieko neparašysiu.

Jūs taip sudominote mane literatūra, kad daugiau apie nieką negaliu mąstyti. Turite duoti man pasiskaityti ką nors mūsiškai, o visus vokiečius ir prancūzus paslėpsiu spintoje, tegu kandys juos naikina.

– Negalima, Liucija, iš vieno kraštutinumo pulti į kitą. Ir su svetima literatūra reikia geriau susipažinti.

– Bet labiau su saviške, tiesa? Šiandien pasakysiu tai seneiui ir Valdemarui, jie apsidžiaugs. Valdemaras visada vadindavo mane papūga... Dažnai, kai atvykdavo, klausdavo: „O ką gi nauja išmoko papūga?“ Motina tuojau supykdamo, o panelė Klara, maloniai šypsodamasi, sakydavo: „*Vous plaisantez, monsieur le comte.*“* Mat ji vadindavo jį grafu. Tačiau Valdemaras atsakydavo neva mandagiai, bet ironiškai: „Aš jos „komtas“. Patariu jums atsiminti.“

– O ką į tai atsakydavo panelė Klara?

* Juokaujate, pone grafe (*pranc.*).

– Įsižeisdavo. Man sakydavo: „*Votre cousin est détestable. Il n'est pas sage*“*, ir keletą dienų nesutikdavo su juo. Bet paskui vėl būdavo: „Monsieur le comte“...

– Matyt, ponas Michorovskis labai mėgsta erzinti mokytojas, – tarė Stefutė.

– Valdemaras nemėgo panelės Klaros, o ji buvo jį įsimylėjusi, aš žinau. Panelė Klara buvo senmergė, bet nenuleido rankų. Kai tik Valdemaras atvažiuodavo, ji garbanodavosi plaukus ir pudruodavosi; pudra net ant suknelės nubyrėdavo. Valdemaras iš jos šaipėsi. Kartą atėjo pietų labai nusipudravusi ir pasakė, kad buvom nuėjusios į malūną. Valdemaras buvo kažko piktas ir negalvodamas tarė: „Iš jūsų tai matyti.“ – „Kaip tai suprasti?“ – paklausė ji. – „Juk jūs visa miltuota.“ Po to ji pyko ant jo visą savaitę.

Stefutė truktelėjo pečiais ir padėdama Liucijai susidėti knygas ir sąsiuvinius galvojo apie liūdną mokytojos, kuri, be to, dar ir senmergė, likimą. Ji buvo daug girdėjusi apie panelę Klarą: visi pajuokdavo ją kiek įmanydami. Kada nors ir ji gal bus pajuokiama, nors dar ne senmergė.

– Žinot, panele, norėčiau kada nors įsimylėti. Tai turi būti smagu. Bet ką? Slodkovcuose nieko nėra. Gal poną Ksaverą? Cha cha! Jo per didelė plikė ir jis vadina mane: „Vaikeli mano.“ Man tai nepatinka. Ožarove gyvena grafas Trestka, bet jo neįsimylėsiu, nes jis – vėpla. Pagaliau jis sukinėjasi apie panelę Ritą. Galėčiau išžiūrėti Valdemarą, bet jis mano pusbrolis. Jis labai mandagus ir rimtas, tik kartais pasiutęs.

– Liucija, negalvok apie tokius dalykus, – įspėjo Stefutė. – Tu per jauna. Ateis dar laikas. Kuo vėliau, tuo geriau.

* Jūsų pusbrolis nepakenčiamas. Jis netaktiškas (*pranc.*).

– Jūs taip sakote, nes pati turėjote dėl ko daug liūdėti.

– Iš kur žinai?

– Motina pasakojo.

Stefutė pakraipė galvą.

– Motina kartais papasakoja man viską, kartais nieko. Pagaliau kas čia bloga? Juk ne visada meilė liūdnai baigiasi, paprastai patiriama daug laimės.

– Tu jau apie tai žinai? – paklausė Stefutė susidomėjusi.

– Perskaičiau daug prancūziškų apysakų ir žinau, kas yra meilė, bet pati jos dar nepatyrčiau. Kartą paklausiau Valdemaro, kas tuomet jaučiama, – juk jis patyręs.

– Ir ką gi jis atsakė?

Liucija numojo ranka.

– Et, Valdemaras visada juokauja. Atsakė man šitaip: „Mylėti – tai visai tas pats kas ruošti aritmetikos pamokas.“ Žino, kad labiausiai nemėgstu skaičiuoti. Galėtumėte man paaiškinti, bet nenorėsite. Pati kada nors tai sužinosiu.

– Tik nesuk sau dėl to galvos. Kartoju: tau dar per anksti.

Liucija kažką prisiminė ir pralinksminėjusi pašnibždomis tarė:

– Jau žinau! Greit įsimylėsiu, gal po savaitės arba po dviejų. Valdemaras sakė, kad čia turi atvažiuoti praktikantas. Jis turi keletą tokių Glembovičiuose, iš gerų šeimų. O tas, kuris čionai atvažiuos, atrodo, kilęs iš geros šeimos, bet pats nieko nemoka. Jis gyvens paviljone, o valgys drauge su mumis. Čia norėjo atvykti grafas S., bet jis, sako, per graži lėlė, tad Valdemaras jo nenorėjo.

– O šis gal netiks tavo skoniui? – tarė Stefutė, galvodama apie ką kita.

– Galbūt! Bet jei gražus, įsimylėsiu.

Po tų žodžių į pavėsinę atėjo jaunas tarnas ir nuolankiai tarė:

– Šviesioji ponia prašo prie stalo.

Paskui neliepiamas paėmė knygas ir nunešė į rūmus.

Valgomojo salėje su raudonmedžio lubomis jau visi buvo susirinkę.

Ponia Elzonovska sėdėdama krėsle laukė dukters. Kažko susikrimtusi rankoje ji gniaužė servetėlę. Jos lūpos buvo suspaustos, o vienas antakis trūkčiojo – tai buvo nepasitenkinimo ženklas. Šalia jos sėdėjo ponas Motiejus Michorovskis, aštuoniasdešimtmetis senis. Laibas ir kiek sulinkęs, jo išbalęs protingas veidas, žili ūsai ir meilios pilkos akys darė malonų įspūdį. Iš veido jis buvo panašus į austrų karalių Pranciškų Juozapą. Visiems patiko jo maloni šypsena, kuri tartum bylojo: „Gerbkite mane ir mylėkite.“

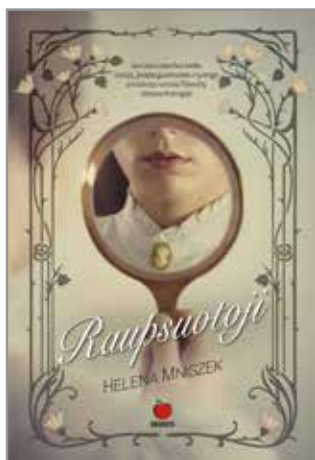
Dabar jis įdėmiai klausėsi anūko.

Valdemaras, atsirėmęs į krėslo atkalnę, suraukęs antakius kažką įrodinėjo sunerimusiai poniai Elzonovskai.

Ketvirtas prie stalo buvo ponas Ksaveras, pensininkas valdininkas, senas ir plikas. Jis, matydamas, kad ordinatas nesėda, taip pat stovėjo, bet atrodė dėl to labai nepatenkintas. Jis nesidomėjo, ką Valdemaras kalba su teta: jo akys kryo į vazą, pastatytą ant šoninio stalo. Iš jos sklido sriubos *à la reine** kvapas. Susirūpinęs jis žvilgčiojo į baronienę ir į frakuotą tarną – tas laukė ženklo įpilti sriubos.

Pagaliau įėjo Stefutė ir Liucija. Ponia Idalija pažvelgė į Valdemarą, duodama ženklą baigti pokalbį. Jis nutilo, priėjo prie panelių ir pabučiavęs Liuciją ironiškai šypsodamasis nusilenkė Stefutei.

* Karališkosios (*pranc.*).

**ĮSIGYKITE
KNYGĄ DABAR**

obuolys.lt